

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-ISKOLA SEKONDARJA 2009

Direttorat għal Kwalità u Standards fl-Edukazzjoni
Taqsimat tal-Assessjar Edukattiv

IR-RABA' SENA

STORJA (Ġenerali)

HIN: Siegħa u nofs

Isem: _____

Klassi: _____

1. Poġġi dawn il-kelmiet fis-sentenzi li hawn taht. Kull kelma għandha tintuża **darba biss**.

kolonja	Gvernatur	<i>Letters Patent</i>
bażi navali	tarzna	kostituzzjoni
barracks	Ekonomija ta' Fortizza	l-ilsien Taljan
l-akwadott tal-Fawwara	statut	berġa
il-Latin	Ammirall	akwadott ta' Wignacourt

- 1.1 Għal 164 sena Malta kienet _____ tal-Ingliżi. (1)
- 1.2 Fis-snin 40 tas-seklu XIX inbena _____ biex iwassal l-ilma sal-Kottonera. (1)
- 1.3 Ittri bis-sigill tar-Re jew tar-Reġina jissejġu _____. (1)
- 1.4 Fi żmien il-ħakma Ingliża l-Gżejjer Maltin kienu jitmexxew minn uffiċjal li kien jissejjaħ _____ (1)
- 1.5 Matul il-parti l-kbira tal-ħakma Ingliża, il-Gżejjer Maltin kellhom _____ (1)
- 1.6 Ġabra ta' liġijiet li fuqhom jitmexxa pajjiż tissejjaħ _____. (1)
- 1.7 Il-bini li fih kienu jgħixu s-soldati Ingliżi kien jissejjaħ _____. (1)
- 1.8 Matul il-ħakma Ingliża Malta kienet _____ importanti għall-vapuri Ingliżi. (1)
- 1.9 Post fejn jinbnew u jissewwew il-vapuri tissejjaħ _____. (1)
- 1.10 Sal 1936 _____ kien wieħed mil-lingwi uffiċjali ta' Malta. (1)

(10 marki)

2. Qabbel dawn li ġejjin. L-ewwel waħda qegħda tingħata bħala eżempju.

1.	Il-konvoj ta' Santa Marija	Il-bidu tar-Rivoluzzjoni Industrijali	
2.	Il-Kanonku Pawlu Pullicino	Il-kwistjoni tal-lingwa	
3.	Osbert Chadwick	Salva lil Malta fit-Tieni Gwerra Dinjija	1.
4.	Patrick J. Keenan	Wieħed mill-vittmi tas-Sette Giugno	
5.	Carmelo Abela	Rapporti dwar il-provista tal-ilma	
6.	L-Ingilterra	Direttur tal-iskejjel primarji	

(5 x 1 = 5 marki)

3. Aqra dan il-paragrafu sewwa u wara wiegeb id-domandi kollha.

Ġamri u Ġużepa żżewġu fl-1939, eżatt sena qabel ma bdiet il-gwerra mal-Italja. Huma kienu joqogħdu l-Isla, iżda matul il-gwerra marru joqogħdu ma' xi qrafa f'Birkirkara. Matul iż-żmien iebes tal-gwerra kellhom tlett itfal.

Ġamri li kien jaħdem għal rasu bħala *electrician* matul il-gwerra daħal jaħdem mas-Servizzi Ingliżi u kien jieh u hsieb is-sistema tad-dawl fl-ajruport ta' Hal Luqa u kellu paga tajba.

Malli spiċċat il-gwerra, Ġamri baqa' jaħdem mal-Ingliżi, iżda qalbu dejjem kienet ittaqtaq għax kienu jagħtu hafna sensji. Minhabba dan il-fatt, u biex it-tfal tagħhom ikollhom futur aħjar, fl-1947 Ġamri u Ġużepa, flimkien ma' uliedhom, telqu lejn l-Awstralja ma' numru ta' emigranti Maltin.

Fl-Awstralja, Ġamri malajr sab ix-xogħol; u ssettijaw f'Melbourne. Hassewha hafna l-firda minn qrabathom u hbiebhom. Ġużepa kienet ta' kull ġimgha tikteb lil ommha, armla ta' 85 sena, u ma' kull ittra kienet tibgħatilha xi dollari Awstraljani, billi ommha kienet tgħix bir-*relief*.

- 3.1 F'liema sena bdiet il-gwerra mal-Italja?

_____ (1)

- 3.2 Għaliex Ġamri u Ġużepa telqu mill-Isla u marru Birkirkara?

_____ (2)

- 3.3 X'tip ta' xogħol kellu Ġamri matul il-gwerra?

_____ (1)

- 3.4 Agħti raġuni waħda għaliex wara l-gwerra Ġamri u Ġużepa ddeċedew li jmorru l-Awstralja.

_____ (2)

- 3.5 X'kien jagħmel il-Gvern dak iż-żmien biex jgħin lill-emigranti?

_____ (2)

- 3.6 Semmi xi haġa li kienet tnikket lill-emigranti.

_____ (1)

3.7 Agħti eżempju ta' kif l-emigranti Maltin kienu jgħinu lil nieshom hawn Malta.

3.8 Minnbarra l-Awstralja, wara il-gwerra il-Maltin emigraw lejn xi postijiet oħra. Semmi tnejn minnhom. _____ (1)

3.9 Semmi żewġ vantaġġi marbuta mal-emigrazzjoni.
 _____ (1)
 _____ (1)

(15-il marka)

4. Hares sewwa lejn din l-istampa u wieġeb id-domandi kollha.

4.1.1 Fl-istampa qegħdin naraw bini li matul il-hakma Ingliża tela' hafna bħalu f'diversi nhawi tal-Gżejjer Maltin. X'jissejjaħ il-bini li qed tara f'din l-istampa? _____ (1)

4.1.2 Semmi tlieta bħal dawn li telgħu matul il-hakma Ingliża.
 _____ (1) _____ (1) _____ (1)

4.1.3 X'tip ta' armamenti kien wieħed isib fihom? _____ (1)

4.2 Immaġina li kont bennej meta kien tiela' l-bini li hemm fl-istampa. Spjega kif stajt gawdejt bil-bini tiegħu. _____ (1)

4.3.1 Illum il-bini li qed tara huwa parti mill-wirt storiku tagħna. Spjega kif bini bħall-
jista' jgħin lill-ekonomija ta' pajjiżna.

4.3.2 X'nistgħu nagħmlu biex niehdu hsiebu?

(2)

(10 marki)

5. IT-TRASPORT F'MALTA

Wieġeb dan l-eżerċizzju billi tagħmel **sing** taht ir-risposta t-tajba.

5.1 Min kien joqgħod il-Mellieha fl-1850 seta' jmur sal-Belt
bil-karrozza tal-linja / bil-karrettun / bil-mutur. (1)

5.2 Il-ferrovija kellha din ir-rotta:
Valletta-Qormi-Sigġiewi / Valletta-Attard-Rabat / Valletta-Santa Venera-Mosta (1)

5.3 It-tramm kien ta' għajjnuna kbira,
għan-nobbli tal-Imdina / għall-haddiema tat-Tarzna / għas-sajjieda ta' Marsaxlokk. (1)

5.4 Permezz tal-karozzi tal-linja
il-haddiema setgħu jahdmu 'l bogħod mid-dar / in-nies bdew jaslu fil-hin għax-xogħol /
infethu hafna toroq. (1)

5.5 Kien hemm servizz tal-laneċ
fil-Port ta' Marsaxlokk / fil-bajja ta' San Pawl il-Bahar / fil-Port ta' Marsamxett. (1)

5.6 Il-karozzi privati dahlu f'Malta
fil-bidu tas-seklu 19 / fl-1851 / fil-bidu tas-seklu 20 (1)

5.7 Matul il-parti l-kbira tas-seklu 19, għall-Maltin biex imorru Ghawdex
kien faċli hafna / kien diffiċli hafna / kien perikoluż. (1)

5.8 Illum it-trasport bejn Malta u Ghawdex jinsab f'idejn il-kumpanija
Virtu Ferries / Captain Morgan / Gozo Channel (1)

(8 marki)

6. Hares sewwa lejn l-istampa u wiegeb id-domandi kollha.

6.1 F'din l-istampa qed tara raġel. Ghid x'kien ix-xogħol tiegħu?

(1)

6.1.2 Ghaliex taħseb hekk?

(1)

6.2.1 Mal-annimal li qed jidher fl-istampa, hija marbuta marda partikolari. X'jisimha?.

(1)

6.2.2 Min kien it-tabib Malti li skopra l-marda marbuta ma' dan l-annimal?

(1)

6.3 X'parir ingħata lill-poplu Malti biex jevita din il-marda?

(1)

6.4 Minbarra l-marda li diġà semmejt, matul is-sekli dsatax u għoxrin il-Gzejjer Maltin inħakmu minn mard u epidemiji oħra. Semmi tnejn minnhom.

(1)

6.5 Agħti żewġ raġunijiet għaliex fis-sekli dsatax u għoxrin kien hawn ħafna mard u epidemiji oħra.

(1)

(1)

(1)

6.6.1 Illum, meta n-nies jimirdu ġeneralment imorru f'post partikolari għall-kura. Ghid x'jissegħħ dan il-post.

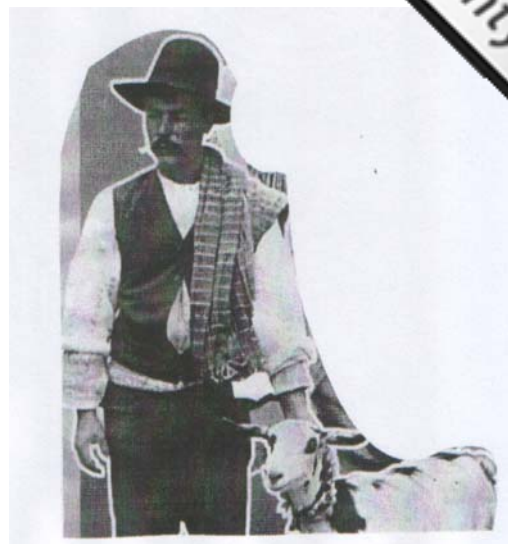
(1)

6.6.2 Semmi tnejn minn dan il-post.

(1)

(1)

(12-il marka)

7. Hares sewwa lejn din l-istampa u wieġeb id-domandi kollha.

7. F'din l-istampa qed tara xena f'Malta matul it-Tieni Gwerra Dinjija.

7.1.1 Iddeskrivi x'qed tara f'din l-istampa.

_____ (1)

7.1.2 Ghaliex tahseb li ġara dak li inti qiegħed tara fl-istampa?

_____ (1)

7.2.1 Aġti l-ismijiet ta' Tliet pajjizi li kienu involuti fit-Tieni Gwerra Dinjija.

_____ (1) _____ (1) _____ (1)

7.2.2 Ghid għaliex Malta kienet involuta f'din il-gwerra?

_____ (1)

7.2.3 Ghid għaliex it-Tarzna ta' Malta kienet importanti matul il-gwerra?

_____ (1)

7.3 X'kienu jagħmlu l-parti l-kbira tal-Maltin matul il-gwerra biex ma jintlaqtux mill-bombi tal-ghadu?

_____ (1)

7.4 Matul il-gwerra l-Maltin batew hafna. Semmi żewġ affarijiet li kkawżaw din it-tbatija.

_____ (1)

_____ (1)

7.5 Ghid għaliex il-konvoj ta' Santa Marija kien importanti hafna.

_____ (1)

7.6.1 Wara li terġa' thares lejn l-istampa, għid x'kellu jsir f'Malta wara li spiċċat il-gwerra.

_____ (1)

